

LEHIAKORTASUNA ETA EUROPAKO GOBERNANTZA

Posted on 06/05/2025 by Naider

Europak inbertitu egin behar du. Letta eta Draguiren txostenek beltza jarri zuten zuriaren gainean eta pauso garrantzitsuak ematen ari dira norabide honetan. Beldur naiz, hala ere, **abian dauden ekimen nabarmenenek** Europako politikaren **kontraesan garrantzitsuak agerian uzten dituztela.**

Lehenik eta behin, Europako Batzordeak "[Europaren lehiakortasunerako iparrorratza](#)" egin eta argitaratu du 2025eko urtarrilean. Lehen orrian, iparrorratzak errealitatearen diagnostiko gordina egiten du, pazientearen egoera larriari buruzko zalantzarik uzten ez duena, eta **asmo handiko helburu bat ezartzen du**, sare elektrikoan, mugikortasun-sisteman, plan sektorial askotan, defentsan eta abarretan inbertitzeko beharra agerian uzten duena.

"Europarentzat jokoan dagoena ez da hazkunde ekonomikoa bakarrik, baizik eta ereduaren etorkizuna. Europak bere produktibitatea handitzen ez badu, hazkunde txikiko bidean harrapatuta geratzeko arriskua du, enplegatuentzako diru-sarrera gutxiagorekin, behartsuentzako ongizate gutxiagorekin eta guztientzako aukera gutxiagorekin".

"Europak etorkizuneko teknologia, zerbitzu eta produktu garbiak asmatu, fabrikatu eta merkaturatzeko lekua izan behar du, neutraltasun klimatikorako norabideari eusten dion bitartean".

Bigarrenik, Batzordeak berak, defentsa-gaitasunak nabarmen indartzeko eskaera politikoei erantzunez, eta lehiakortasun-iparrorratzarekin bat etorritik, [ReArm Europe/Readiness 2030 Plana](#) aurkeztu du 2025eko martxoan. Plan horretan, defentsarako gastuan 800.000 milioi euro baino gehiago mobilizatzea proposatzen du, eta, gehienak, **arau fiskal nazionalak malgutzen** etorriko dira. Horrela, herrialdeek ez dute defentsako gastua kontabilizatu ahal izango beren gastu garbiaren bidezidorrak zenbatzean (urteko BPGaren % 1,5 gehienez, lau urtez gehienez).

Azkenik, **Alemania** lehiakortasun-arazoak pairatzen ari da bereziki, eta teknikoki atzeraldian dago 2024. urtearen hasieratik. Bere muga konstituzionala ezabatu du, eta prest dago hurrengo hamar urteetan bilioi bat euro baino gehiagoko **zerga-hedapenerako plan handi bat** abian jartzeko, defentsan eta segurtasunean eta azpiegiturak hobetzeko inbertsioak nabarmen handituta.

Hiru kasuetan, inbertitzeko beharra agerian geratzen da, baina baita Europako politikaren kontraesanak ere.

Defentsan inbertitzeko, Covid 19 pandemiaren moduko egiturazko krisi baten ondorioei aurre egiteko eta Europako herrialdeak 2024ko apirilean indarrean sartu ziren arau fiskalek **aurreikusitakoa baino gehiago zorpetzeko** martxan jarri zuen **salbuespenaren** antzeko bat egiteko prest dago Europa. Hala ere, herritarren etorkizuna eta ongizatea oztopatzen dituen lehiakortasun-arazo handia konpontzeko, iparrorratz bat jartzen du mahai gainean. Horrek markatzen du jarraitu beharreko bidea, baina ez du argitzen **nondik aterako diren baliabide ekonomikoak berrikuntzako atzerapen larriari aurre egiteko eta deskarbonizazioaren eta lehiakortasunaren arteko kontraesan nabariak konpontzeko**. Nire ustez, eta Letta eta Draguiren txostenekin bat etorritik, Europak premia behar ditu funts gehigarriak inbertitzeko, ez baita nahikoa koordinazio, protekzionismo, plan, estrategia eta lege berri eta burokrazia gutxiagoko

promesekin bakarrik.

Hori horrela izango den itxaropena Alemaniak emandako pausotik dator. Bere zerga-politika hedatzailea, defentsako inbertsioetarako ihes-klausula gorabehera, **kontraesanean dago Europako arau fiskalekin** (Alemania 2024an BPGaren gaineko % 63ko zorra izatetik, ezarritako estandarraren gainetik dagoena, % 100etik gorako epe luzeko ratioa izatera igaroko litzateke; ikus Bruegel "[Germany's fiscal rules dilemma](#)"). Hala ere, zalantzarik gabe, Alemaniaren eta Batzordearen arteko tren-talka lehenengoaren alde ebatziko da. Ezinezkoa da imajinatzea Alemaniako koalizio-gobernu berriaren promesak, hautestontziek eta haren parlamentuak babestutakoak, ezerezean geratzea, Europako arauak betetzea nahitaezkoa delako aitzakiarekin.

Bestalde, ez da errealista pentsatzea Batzordea prest dagoela Europako batasuna bera arriskuan jartzeko arrazoi juridikoa izan dezakeen egoera batean, baina ez arrazoiaren indarra: Europak inbertitu egin behar du, Alemaniak horretarako gaitasuna du, eta, gainera, ona da herrialde guztientzat, salbuespenik gabe, finantza-merkatuak deskontatzen ari diren bezala.

Nolanahi ere, horrek ez du esan nahi Alemaniak ezarritako herstura-errezeten zorrozatasuna jasan behar izan zuten herrialdeek krisiak boteretsuenei zuzenean eragiten dienean erabiltzen den **neurketa-makila bikoitza** adierazten ez dutenik.

Nola konponduko da arazoa azkenean? Inork ez daki, baina, epe laburrean, errazena eta zuzenena izango litzateke Batzordeak **arau fiskaletatik ihes egiteko klausula bat ezartzea, herrialde guztiak lehiakortasunean inbertitzeko askatasuna izan dezaten**, defentsa-gastuetarako baimenduta dagoen bezala. Horrela, Alemaniari bere politikak hedatzeko bidea libre utziko litzaioke, eta Espainia, Frantzia eta Italia bezalako herrialdeen beharrezko inbertsioei atea irekiko litzaieke. Herrialde horien aurrekontuak oso mugatuta daude Europako arau fiskalen arabera (zor publikoaren bolumena BPGaren 100etik gora dago 2024an), eta guztiak baldintza berdinetan geratuko lirateke.

Epe luzera, ordea, Europak berriro **hausnartu** behar du **bere arau fiskalen egokitasunari buruz**. 2008ko depresio handiarekin frogatu zen bezala, eta nabarmen geratzen da egungo egoerarekin, horiek "gurpiletako makilak" baino ez dira, krisi larriko egoerak zailtzen eta aurkako borroka moteltzen dutenak, eta, gainera, Europako batasuna bera arriskuan jartzen dutenak.

Garaia da behin betiko aitortzeko arau fiskalek eta Europako gobernantza ekonomikoak berak ez dutela balio. Beldur naiz, hala ere, **Batasuneko herrialdeak ez ote dauden prest subiranotasuna lagatzeko eta** Europa federalago baten **eraikuntzan aurrera egiteko**. Europa hori da, hain zuzen ere, "Kontinente Zaharrak" herrialdeen munduko kontzertuan paper garrantzitsua izaten jarraitzeko **irtenbide eraginkor bakarra**. Oraingoz, uste dut **epe laburreko irtenbide batekin** konformatu beharko dugula, **inbertitu ahal izateko bitartekoak jarriko dituen**a.

